

JURISPRUDENTIENIEUWSBRIEF • BESTUURSRECHT

Landelijk Bureau Vakinhoud rechtspraak, team bestuursrecht

Externe email redactieJnB@rechtspraak.nl

Telefoon 088 361 1020

Citeertitels JnB 2024

Inhoud

In deze Jurisprudentienieuwsbrief Bestuursrecht vindt u de volgende onderwerpen:

Algemeen bestuursrecht	2
Omgevingsrecht	8
Omgevingswet	8
Wabo	9
Planschade	11
Natuurbescherming	13
Ambtenarenrecht	13
Bijstand	14
Sociale zekerheid overig	15
Bestuursrecht overig	16
Belastingdienst-Toeslagen	16
Huisvesting	19
Kansspelen	20
Studiefinanciering	22
Wet open overheid / Wet openbaarheid van bestuur	23
Vreemdelingenrecht	28
Asiel	28
Richtlijnen en verordeningen	31

De Jurisprudentienieuwsbrief Bestuursrecht (JnB) komt – uitgezonderd in vakantieperiodes – elke week uit en bevat een selectie van de meest actuele en belangrijkste bestuursrechtelijke jurisprudentie. De uitspraken worden per (deel) rechtsgebied aangeboden. Door in de inhoudsopgave op het onderwerp van voorkeur te klikken komt u direct bij de uitspraken op het desbetreffende rechtsgebied. De essentie van de uitspraak wordt beknopt weergegeven in koptekst en samenvatting. De link onder de uitspraak leidt door naar de volledige tekst van de uitspraak.

Algemeen bestuursrecht

JnB 2024, 737

MK Hoge Raad, 12-07-2024, [ECLI:NL:HR:2024:1060](#)

staatssecretaris van Financiën.

Grondwet 1

Awb 7:15

Besluit proceskosten bestuursrecht (hierna: het Besluit) Bijlage onderdeel B2 punt 1

PROCESKOSTEN (IN BEZWAAR). Of belastingzaken en overige bestuursrechtelijke zaken met het oog op de vergoeding van kosten van beroepsmatig verleende rechtsbijstand in de bezwaarfase als gelijke gevallen zijn te beschouwen, valt bij gebrek aan nadere informatie niet vast te stellen. Aangezien de mogelijkheid niet valt uit te sluiten dat de regeling in de Bijlage bij het Besluit, onderdeel B2, punt 1, in strijd is met het discriminatieverbod van artikel 1 van de Grondwet, wordt geoordeeld dat het is aangewezen dat de rechter die bepaling bij gebreke van een toetsbare motivering buiten toepassing laat.

[...] 2.4 Belanghebbende heeft in zijn aangifte voor de inkomstenbelasting/premie volksverzekeringen voor het jaar 2018 het voor zijn studie voldane collegegeld in aanmerking genomen als een persoonsgebonden aftrekpost, te weten een scholingsuitgave als bedoeld in artikel 6.1, lid 2, letter f, Wet IB 2001. Gelijktijdig met het vaststellen van de nihilaanslag in de inkomstenbelasting/premie volksverzekeringen voor 2018 heeft de Inspecteur een beschikking genomen waarbij de niet in aanmerking genomen persoonsgebonden aftrek van belanghebbende voor het jaar 2018 is vastgesteld op nihil. De Inspecteur is van mening dat belanghebbende geen recht heeft op de door hem in zijn aangifte in aanmerking genomen aftrekpost (persoonsgebonden aftrek), omdat hij het collegegeld heeft betaald voordat hij inwoner van Nederland werd en dus voordat hij binnenlandse belastingplichtige was geworden. [...]

5. Beoordeling van het in het incidentele beroep in cassatie voorgestelde middel

5.1 Het middel richt zich tegen het hiervoor in 3.3 vermelde oordeel van de Rechtbank over de hoogte van de vergoeding die aan belanghebbende is toegekend voor de kosten van rechtsbijstand in verband met de behandeling van het bezwaar. De eerste klacht van het middel houdt in dat de wettelijke regeling over de berekening van de vergoeding voor die kosten een ongerechtvaardigd en daarmee discriminerend onderscheid maakt tussen belastingzaken en andere zaken. Daarbij heeft het middel het oog op onderdeel B2 van de Bijlage bij het Besluit, dat voor de berekening van zulke vergoedingen voor de in punt 1 van dat onderdeel bedoelde belasting- en premiezaken (hierna kortweg: belastingzaken) een waarde per punt hanteert die ongeveer de helft lager is dan de waarde per punt die op grond van punt 2 van dat onderdeel B2 geldt in de overige gevallen. Het middel betoogt bovendien dat de besluitgever zich met dit onderscheid schuldig heeft gemaakt aan willekeur.

5.2 Bij beantwoording van de vraag of het door het middel bestreden onderscheid discriminerend is, en daarom in strijd komt met artikel 1 van de Grondwet, komt het erop aan of (i) belastingzaken en de overige bestuursrechtelijke zaken met het oog op de vergoeding van kosten van rechtsbijstand in de bezwaarfase als gelijke gevallen zijn te beschouwen, en zo ja (ii) of er dan een objectieve en redelijke rechtvaardiging bestaat voor het hiervoor in 5.1 bedoelde verschil in behandeling dat door de Bijlage bij het Besluit tussen die gevallen wordt gemaakt met betrekking tot de hoogte van het bedrag van de kostenvergoeding. Indien een objectieve en redelijke rechtvaardiging ontbreekt, komt een verschil in behandeling tussen gelijke gevallen namelijk neer op een door artikel 1 van de

Grondwet verboden discriminatie.

Aangezien het Besluit een algemeen verbindend voorschrift is dat niet is aan te merken als wetgeving in formele zin, is de rechter bevoegd het gemaakte onderscheid aan artikel 1 van de Grondwet te toetsen. Aan de opsteller van het algemeen verbindende voorschrift – in dit geval de besluitgever – komt een zekere beoordelingsruimte toe. Het gaat erom of hij in redelijkheid mocht aannemen dat de gevallen die hij verschillend heeft behandeld, met het oog op de toepassing van de desbetreffende regeling niet als gelijke gevallen zijn aan te merken. Het vereiste van een objectieve en redelijke rechtvaardiging houdt niet in dat de juistheid van een veronderstelling waarop het gemaakte onderscheid is gebaseerd, empirisch moet zijn vastgesteld of later feitelijk moet komen vast te staan. Wel zal een dergelijke veronderstelling, wil zij een objectieve en redelijke rechtvaardiging kunnen vormen, zo realistisch moeten zijn dat de besluitgever deze in redelijkheid aan de regeling ten grondslag heeft mogen leggen. Indien dat het geval is, is voor een objectieve en redelijke rechtvaardiging bovendien vereist dat in die veronderstelling steun kan worden gevonden voor het gemaakte onderscheid.⁴

5.3 De besluitgever heeft in 2002 het aanzienlijk lagere bedrag per punt voor in fiscale bezwaarprocedures beroepsmatig verleende rechtsbijstand bepaald op basis van gegevens van de Belastingdienst over de gemiddelde daadwerkelijk gemaakte kosten. Voor de in overige bestuursrechtelijke bezwaarprocedures verleende rechtsbijstand heeft de besluitgever bij de bepaling van het bedrag per punt aansluiting gezocht bij de civiele liquidatietarieven. Voor die overige gevallen is geen lager bedrag per punt vastgesteld, omdat destijds geen gegevens voorhanden waren of aanwijzingen bestonden dat in verband met de werkelijke kosten in andere belangrijke sectoren van het bestuursrecht naar het oordeel van de besluitgever een lager tarief is geboden.⁵

Met betrekking tot de kosten van bezwaarschriften in belastingzaken heeft de Minister van Justitie naar aanleiding van vragen van leden van de Tweede Kamer een nadere toelichting gegeven. Hij heeft daarbij opgemerkt dat voor particulieren en ondernemingen (niet zijnde grote ondernemingen), die samen 95 tot 98 procent van alle belastingplichtigen vormen, geldt dat (i) die bezwaarschriften voor een fors deel betrekking hebben op (herstel van) administratieve fouten en door de inspecteur aangebrachte “correcties op posten”, (ii) het opstellen van een fiscaal bezwaarschrift meestal geschiedt door een adviseur die al bekend is met het dossier, en (iii) de externe bijstand voornamelijk geschiedt door administratiekantoren en (medewerkers van) belastingconsulenten en belastingadvieskantoren waarvan het uurloon varieert tussen € 34,03 en € 113,45, zodat gemiddeld sprake is van een bedrag van € 73,50 per uur. Uitgaande van een gemiddelde tijdsbesteding van 2,25 uur komen de kosten van belastingplichtigen voor externe bijstand bij bezwaarschriften daardoor volgens de Minister van Justitie uit op € 165,38, wat nagenoeg overeenkomt met het bedrag per punt dat toen in de Bijlage bij het Besluit is opgenomen voor bezwaarschriften in belastingzaken.⁶

5.4 Naar aanleiding van deze toelichting stelt de Hoge Raad voorop dat de wettelijke regeling voor de vergoeding van kosten van beroepsmatig verleende rechtsbijstand is bedoeld om aan belanghebbenden een forfaitaire tegemoetkoming in die kosten te bieden.⁷ Bij de totstandkoming van het Besluit in 1993 heeft de besluitgever niet beoogd om met de bedragen van die tegemoetkoming de werkelijke kosten te benaderen. Hij ging juist ervan uit dat de normvergoedingen die bestuursorganen zijn verschuldigd, gemiddeld lager zijn dan de in redelijkheid gemaakte werkelijke kosten van rechtsbijstand die tot dan toe moesten worden vergoed op basis van de civielrechtelijke jurisprudentie.⁸ De hiervoor in 5.3 weergegeven argumentatie wijst erop dat de

besluitgever in 2002 met betrekking tot belastingzaken van dit uitgangspunt is afgeweken. In beginsel staat het de besluitgever vrij om op dit punt voortaan een ander uitgangspunt te hanteren. Indien dat echter selectief gebeurt, slechts voor een bepaalde categorie zaken, dient daarvoor een objectieve en redelijke rechtvaardiging te bestaan als die zaken als gelijke gevallen zijn te beschouwen wat betreft de werkelijke kosten van rechtsbijstand.

5.5 Of belastingzaken en overige bestuursrechtelijke zaken met het oog op de vergoeding van kosten van beroepsmatig verleende rechtsbijstand in de bezwaarfase als gelijke gevallen zijn te beschouwen, valt echter bij gebrek aan nadere informatie niet vast te stellen. De besluitgever is uitgegaan van de gemiddelde daadwerkelijk gemaakte kosten in fiscale bezwaarprocedures, en mocht daartoe in redelijkheid uitgaan van de hiervoor in 5.3 bedoelde gegevens van de Belastingdienst. Met betrekking tot de gemiddelde daadwerkelijk gemaakte kosten van rechtsbijstand in alle overige bezwaarprocedures, beschikte de besluitgever echter niet over informatie. Dergelijke informatie is ook in deze procedure niet voorhanden en is evenmin af te leiden uit feiten van algemene bekendheid. Bij deze stand van zaken is het voor de rechter in deze procedure niet mogelijk om te beoordelen of de gemiddelde kosten van rechtsbijstand in de bezwaarfase in al die overige procedures in relevante mate afwijken van de gemiddelde kosten daarvan in belastingzaken. Daarbij merkt de Hoge Raad op dat de gegevens met betrekking tot fiscale bezwaarprocedures die hiervoor in 5.3 zijn vermeld, niet zonder meer de aannahme rechtvaardigen dat alle overige bestuursrechtelijke bezwaarprocedures tot significant hogere kosten van rechtsbijstand leiden. Juist door het ontbreken van informatie over die overige procedures valt dit niet te beoordelen.

In zijn reactie op de conclusie van de Advocaat-Generaal heeft de Staatssecretaris betoogd dat fiscale en overige bezwaarprocedures geen gelijke gevallen zijn, omdat het fiscale procesrecht afwijkingen kent van de regeling in de Awb en omdat fiscale geschillen naar hun aard afwijken van andere bestuursrechtelijke geschillen. Ook die verschillen rechtvaardigen echter niet zonder meer de aannahme dat overige bestuursrechtelijke bezwaarprocedures tot significant hogere kosten van rechtsbijstand leiden dan fiscale bezwaarprocedures.

5.6 Indien van gelijke gevallen moet worden uitgegaan, valt bij gebrek aan informatie ook niet vast te stellen of een objectieve en redelijke rechtvaardiging bestaat om bij alle andere bezwaarprocedures dan die in fiscale zaken een ander, ongeveer tweemaal zo hoog bedrag per punt voor de proceskostenvergoeding te hanteren. Een zodanige rechtvaardiging kan hoe dan ook niet worden gevonden in de omstandigheid dat de besluitgever niet beschikte over aanwijzingen dat een lager tarief is geboden in verband met de werkelijke kosten in andere belangrijke sectoren van het bestuursrecht. Een dergelijk gebrek aan informatie kan niet rechtvaardigen dat de besluitgever, zonder nader onderzoek te doen, een verschil in behandeling aanbrengt tussen gelijke gevallen.

5.7 De Staatssecretaris heeft in zijn reactie op de conclusie van de Advocaat-Generaal erop gewezen dat de tarieven voor proceskostenvergoedingen in zaken op het gebied van de Wet waardering onroerende zaken en de belasting van personenauto's en motorrijtuigen met ingang van 2024 bij de Wet herwaardering proceskostenvergoedingen WOZ en bpm zijn verlaagd. Hij merkt daarbij op dat die verlaging deels teniet zou worden gedaan als de rechter het algemene bedrag per punt voor de bezwaarfase ook in fiscale zaken zou gaan hanteren. Ook daarin kan echter niet een rechtvaardiging voor dit verschil in behandeling worden gevonden. Dit argument kan namelijk niet verklaren en daarmee evenmin rechtvaardigen dat de besluitgever voor alle belastingzaken een lager bedrag per punt in de bezwaarfase hanteert dan in de overige bestuursrechtelijke zaken.

5.8.1 Gelet op het voorgaande kan in dit geval als gevolg van de gebrekkige motivering van een algemeen verbindend voorschrift (niet zijnde een wet in formele zin) door de bestuursrechter niet

worden beoordeeld of dat voorschrift in strijd is met een regeling van hoger orde. Een dergelijke belemmering van de mogelijkheden tot effectieve rechterlijke toetsing kan ertoe leiden dat de rechter het algemeen verbindende voorschrift buiten toepassing laat.⁹ Aangezien de mogelijkheid niet valt uit te sluiten dat de hier omstreden regeling in de Bijlage bij het Besluit, onderdeel B2, punt 1, in strijd is met het discriminatieverbod van artikel 1 van de Grondwet, is het naar het oordeel van de Hoge Raad aangewezen dat de rechter die bepaling bij gebreke van een toetsbare motivering buiten toepassing laat. Anders zou het gevaar bestaan dat de rechter die bepaling ten nadele van de belanghebbende toepast, hoewel die toepassing op grond van strijd met het verbod van discriminatie achterwege had moeten blijven. Immers, indien punt 1 van onderdeel B2 van de Bijlage bij het Besluit in strijd zou zijn met het discriminatieverbod van artikel 1 van de Grondwet, zou die bepaling onverbindend zijn, en op die grond buiten toepassing moeten blijven.¹⁰

5.8.2 Hetgeen hiervoor in 5.8.1 is overwogen, brengt mee dat in dit geval bij toekenning van een vergoeding van proceskosten, punt 1 van onderdeel B2 van de Bijlage bij het Besluit buiten toepassing moet blijven. Als gevolg daarvan moet een vergoeding voor de kosten van beroepsmatig verleende rechtsbijstand in de bezwaarfase worden berekend op basis van het in punt 2 van dat onderdeel vermelde bedrag. De Rechtbank heeft dit miskend. De eerste klacht van het middel slaagt in zoverre en behoeft geen behandeling voor zover het middel betoogt dat het omstreden onderscheid ook is aan te merken als willekeur.

5.9.1 De tweede klacht van het middel houdt in dat discriminatie plaatsvindt doordat de per 1 juli 2021 doorgevoerde verhoging van de tarieven voor vergoeding van kosten van beroepsmatig verleende rechtsbijstand in de Bijlage bij het Besluit niet geldt voor de kosten in verband met de behandeling van het bezwaar. De klacht beroept zich daartoe op het streven van de besluitgever naar een betere primaire besluitvorming door bestuursorganen, dat aanleiding heeft gegeven tot deze verhoging van de tarieven. Het middel betoogt dat ditzelfde streven evenzeer ervoor pleit om de kostenvergoedingen voor een succesvolle bezwaarprocedure te verhogen.

5.9.2 Dit betoog wordt verworpen. Belanghebbende voert terecht aan dat het zojuist genoemde argument van een betere primaire besluitvorming pleit voor een verhoging van kostenvergoedingen voor de bezwaarfase. Tegen zo'n verhoging pleit echter dat die zou kunnen leiden tot meer procedures voor de rechter, en daarmee zou afdoen aan de zeefwerking die met de bezwaarprocedure is beoogd.¹¹ Indien al zou worden aangenomen dat de kosten van bezwaar- en beroepsprocedures in dit verband als gelijke gevallen zijn aan te merken, moet naar het oordeel van de Hoge Raad worden aangenomen dat de besluitgever bij afweging van die beide argumenten, in redelijkheid tot de beslissing kon komen om de doorslag te geven aan het laatste argument, dat van de zeefwerking, en daarom de kostenvergoedingen voor bezwaarprocedures niet te verhogen. De tweede klacht van het middel faalt daarom. [...]

JnB 2024, 738

MK ABRS, 17-07-2024, [ECLI:NL:RVS:2024:2853](#)

college van burgemeester en wethouders van Voorne aan Zee.

Awb

GOEDE PROCESORDE. OVERZICHTSUITSpraak NIEUWE BEWIJSMIDDELEN EN NIEUWE GRONDEN. Invorderingsbesluit. De ABRS ziet aanleiding om in deze uitspraak een overzicht te bieden van haar rechtspraak over de mogelijkheden om gedurende een procedure bewijsmiddelen en beroepsgronden in te brengen, om zo de praktijk daarover duidelijkheid te bieden.

Zie ook het bij deze uitspraak uitgebrachte [persbericht](#) (“Overzichtsuitspraak over inbrengen van nieuwe bewijsmiddelen en nieuwe gronden”).

JnB 2024, 739

ABRS, 05-07-2024, [ECLI:NL:RVS:2024:2773](#)

college van burgemeester en wethouders van Den Haag, appellant.

Awb 8:29

Wet open overheid (hierna: Woo) 5.2

Wet openbaarheid van bestuur (hierna: Wob)

GEHEIMHOUDING. WOO. Met de verwijzing naar artikel 5.2 van de Woo heeft het college onvoldoende gemotiveerd waarom beperking van de kennisgeving gerechtvaardigd is. De weigeringsgronden uit de Wob (thans: de Woo) spelen weliswaar een rol in die zin, dat indien geen weigeringsgrond aanwezig is evenmin grond bestaat een verzoek om beperking van de kennisneming in te willigen. Verwijzing naar uitspraak ABRS, 25-09-2018, [ECLI:NL:RVS:2018:3142](#). Maar dit betekent niet dat de omstandigheid dat aanleiding bestond om een verzoek om openbaarmaking van het stuk voor een ieder af te wijzen, zonder meer meebrengt dat een verzoek om beperking van de kennisneming moet worden gehonoreerd. Er is een afzonderlijke toets vereist, of gewichtige redenen als bedoeld in artikel 8:29, van de Awb aanwezig zijn. Daarbij speelt het belang van procespartijen een rol bij kennisneming van het stuk, mede in het licht van het fair-trial beginsel. Dat is anders dan bij de Woo, waarbij het belang van openbaarmaking wordt verondersteld. Verwijzing naar overzichtsuitspraak ABRS, 10-06-2020, [ECLI:NL:RVS:2020:1367](#) (r.o. 8). Geoordeeld wordt dat een advies van een advocaat aan het college over juridische aspecten van nieuw te ontwikkelen beleid, zoals hier aan de orde, naar zijn aard is bestemd voor intern beraad. Het advies bevat persoonlijke beleidsopvattingen, waaronder opvattingen, voorstellen, argumenten, aanbevelingen en conclusies, over een bestuurlijke aangelegenheid.

Zie in dit verband ook de uitspraken van de ABRS van dezelfde datum inzake nrs.

[ECLI:NL:RVS:2024:2776](#), [ECLI:NL:RVS:2024:2777](#) en [ECLI:NL:RVS:2024:2778](#).

JnB 2024, 740

ABRS, 17-07-2024, [ECLI:NL:RVS:2024:2886](#)

Algemene Raad van de Nederlandse orde van advocaten (hierna: NOvA).

Awb 1:3 lid 1, 2:14, 8:79 lid 1

Regeling op de advocatuur 2

UITSPRAAK. I.c. heeft de rechtbank haar uitspraak niet in overeenstemming met de rechtspraak van de Afdeling openbaargemaakt. De openbaarmaking van de rechterlijke beslissing kan in ieder geval niet later plaatsvinden dan op de dag van de bekendmaking van die beslissing door verzending van een afschrift ervan aan partijen als bedoeld in artikel 8:79, eerste lid, van de Awb. Verwijzing naar uitspraak ABRS, 05-04-2017, [ECLI:NL:RVS:2017:961](#). Omdat de openbaarmaking daarvan niet heeft plaatsgevonden op de dag waarop de uitspraak aan partijen is verzonden niet voldaan aan artikel 8:78 van de Awb.

BESLUIT. Het betoog dat NOvA geen besluit in de zin van artikel 1:3, eerste lid, van de Awb heeft genomen, slaagt niet. Het opleggen van een financiële bijdrage is gericht op rechtsgevolg, namelijk dat [appellant] die bijdrage aan NOvA betaalt. Ook de indeling in categorie 1 of categorie 2 zoals bedoeld in artikel 2 van de Regeling op de advocatuur is gericht op rechtsgevolg, omdat die indeling de hoogte van de te betalen bijdrage bepaalt.

ELEKTRONISCH VERKEER. TERMIJNOVERSCHRIJDING. Verwijzing naar uitspraak ABRS, 13-03-2019, [ECLI:NL:RVS:2019:810](#). De NOvA stelt zich ten onrechte op het standpunt dat [appellant] voorafgaand aan het besluit impliciet kenbaar heeft gemaakt langs elektronische weg bereikbaar te zijn. De correspondentie voorafgaand aan het besluit bestaat uit twee digitale berichten. De omvang van deze correspondentie geeft onvoldoende aanleiding om aan te nemen dat er sprake is van een bestendige e-mailpraktijk.

[Naar inhoudsopgave](#)

Omgevingsrecht

Omgevingswet

JnB 2024, 741

Voorzieningenrechter Rechtbank Limburg, 11-07-2024, [ECLI:NL:RBLIM:2024:4217](#)

college van burgemeester en wethouders van de gemeente Simpelveld, verweerder.

Omgevingswet (Ow) 5.1 lid 1 onder a, lid 2 onder a

Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl) 2.27 lid 1 aanhef en onder b sub 1

OMGEVINGSWET. HANDHAVING. Besluit stillegging bouwwerkzaamheden aan dak. Naar voorlopig oordeel van de voorzieningenrechter heeft verweerder terecht gesteld dat uit de controles is gebleken dat de draagconstructie van het pand wordt gewijzigd: de sporen zijn verwijderd en (deels) vervangen, de nok- en middengording zijn verwijderd (en vervangen) en ook de hoekkepers. Gelet hierop geldt de uitzondering van de plicht voor een omgevingsvergunning (als genoemd in artikel 2.27, eerste lid, aanhef, onder b, sub 1 van het Bbl) niet, zodat verzoekster voor de bouwwerkzaamheden aan het dak een omgevingsvergunning nodig heeft op grond van artikel 5.1, tweede lid, onder a, van de Ow. Aangezien verzoekster deze omgevingsvergunning niet heeft, was verweerder bevoegd om handhavend op te treden. Dat er waarschijnlijk geen sprake is van een vergroting van het bouwvolume en er daardoor geen sprake zou zijn van een vergunningplichtige omgevingsplanactiviteit in de zin van artikel 5.1, eerste lid, onder a, van de Ow in samenhang met artikel 22.26 van het tijdelijk deel van het omgevingsplan, maakt dit niet anders.

JnB 2024, 742

Mondelinge uitspraak Voorzieningenrechter Rechtbank Limburg, 11-07-2024,

[ECLI:NL:RBLIM:2024:4218](#)

college van burgemeester en wethouders van de gemeente Simpelveld, verweerder.

Omgevingswet (Ow) 5.1 lid 1 onder a

OMGEVINGSWET. HANDHAVING. Meerdere lasten onder dwangsom o.m. wegens overtreding van artikel 5.1, eerste lid, onder a, van de Ow voor het zonder omgevingsvergunning gebruiken en bouwen van bouwwerken en het gebruiken van percelen in verband met het houden van dieren op gronden waarop een woonbestemming rust. Op basis van de door verweerder opgelegde lasten moeten alle beesten weg en nagenoeg ook alle bouwwerken. De lasten zijn te verstrekkend. Onvoldoende duidelijk is waarom nagenoeg alle bouwwerken illegaal zijn (met of zonder dieren). Voorts strekt het bestreden besluit ertoe dat er helemaal geen dieren mogen zijn op de percelen, terwijl de woonbestemming dat wel toelaat. Bezwaar heeft redelijke kans van slagen. Schorsing bestreden besluit tot zes weken na de datum van bekendmaking van de beslissing op bezwaar.

JnB 2024, 743

Voorzieningenrechter Rechtbank Gelderland, 11-07-2024, [ECLI:NL:RBGEL:2024:4351](#)

college van burgemeester en wethouders van de gemeente Doetinchem.

Omgevingswet 2.7 lid 1, 5.1 lid 1 aanhef en onder a, 22.8

Algemene plaatselijke verordening 2016 (Apv) 2.12

OMGEVINGSWET. OMGEVINGSVERGUNNING. OMGEVINGSPLANACTIVITEIT.

Omgevingsvergunning omgevingsplanactiviteit realiseren tweede uitweg. Het verbod om zonder vergunning een uitweg te maken staat voor de gemeente Doetinchem (vooralsnog) in artikel 2.12 van de Apv. Onder de Omgevingswet mag een dergelijk verbod echter uitsluitend opgenomen worden in het omgevingsplan. Nu de verbodsbepaling uit de Apv nog niet in het omgevingsplan is opgenomen, bepaalt artikel 22.8 van de Omgevingswet dat die bepaling geldt als een verbod om zonder omgevingsvergunning een omgevingsplanactiviteit te verrichten.

De voorzieningenrechter ziet in dit geval aanleiding om de omgevingsvergunning te schorsen, omdat in zijn geheel niet duidelijk is geworden of en hoe het college heeft getoetst aan de weigeringsgronden in de Apv. Ook op zitting heeft het college onvoldoende concreet gemaakt hoe de nadere motivering in de beslissing op bezwaar dan zal komen te luiden. Het is voor de voorzieningenrechter dus te onduidelijk of en hoe het college het motiveringsgebrek in de beslissing op bezwaar kan en zal herstellen.

Schorst het besluit tot zes weken na de beslissing op bezwaar.

[Naar inhoudsopgave](#)

Wabo

JnB 2024, 744

ABRS, 17-07-2024, [ECLI:NL:RVS:2024:2911](#)

college van burgemeester en wethouders van Borger-Odoorn.

Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) 2.1, 2.12

Besluit omgevingsrecht (Bor) Bijlage II 1, 4 aanhef en onderdeel 1

Beheersverordening "Buitengebied, beheersverordening landgoed Hunzebergen"

WABO. KRUIMEL. HOOFDGEBOUW. PERCEEL. BIJBEHOREND BOUWWERK. I.c. heeft het college voor het vergunnen van recreatievilla's met extra bouwlaag toepassing kunnen geven aan artikel 2.12, eerste lid, aanhef en onder a, onder 2o, van de Wabo. De recreatievilla's kunnen elk worden aangemerkt als enige hoofdgebouw op het eigen perceel en de extra bouwlaag als uitbreiding van dat hoofdgebouw (en daarmee als bijbehorend bouwwerk als bedoeld in artikel 4, aanhef en onderdeel 1, van bijlage II van het Bor).

[...] Bij besluit van [...] heeft het college [...] omgevingsvergunning verleend voor het deels in afwijking van de beheersverordening bouwen van acht recreatievilla's [...].

[...] 5.3 De eerste te beantwoorden vraag is of de recreatievilla's hoofdgebouwen zijn. Daarvoor moet worden beoordeeld of de recreatievilla's alle op één perceel staan, of elk op een eigen perceel staan.

In het Bor en de daarbij behorende bijlagen ontbreekt een definitie van wat onder het begrip perceel moet worden verstaan. In de rechtspraak van de Afdeling over de uitleg van dit begrip wordt de

feitelijke actuele situatie, waaronder de inrichting en wijze van gebruik van de gronden, van belang geacht (onder meer de uitspraak van 16 december 2020, [ECLI:NL:RVS:2020:2983](#), onder 8.4). In dit geval gaat het om een omvangrijk recreatiegebied waarin, naast andere voorzieningen zoals een hotel en een restaurant en verschillende parkeerterreinen, ruim meer dan honderd verspreid liggende, vrijstaande recreatiewoningen staan. Het recreatiegebied heeft verschillende toegangswegen en een eigen wegennet. In deze opzichten is de situatie anders dan in de door [appellante] genoemde uitspraak van 18 mei 2022, [ECLI:NL:RVS:2022:1437](#), onder 5.2, waarin de Afdeling een recreatiepark, bestaande uit een boerderij en 11 recreatiewoningen, als één perceel in de zin van het Bor heeft aangemerkt. Verder is op de zitting gebleken dat de recreatievilla's elk op een eigen kadastraal perceel staan. De vraag of de kadastrale afsplitsing voor of na het verlenen van de omgevingsvergunning heeft plaatsgevonden, zoals tussen partijen in geschil is, acht de Afdeling niet bepalend, omdat de kadastrale situatie op zichzelf niet doorslaggevend is. De kadastrale afsplitsing, die kennelijk heeft plaatsgevonden in verband met de bouw van de recreatievilla's, duidt op zichzelf wel op een van meet af aan beoogde situatie waarin de recreatievilla's van elkaar gescheiden zijn.

Onder de genoemde omstandigheden kan er naar het oordeel van de Afdeling niet van worden uitgegaan dat het gehele recreatiepark één perceel in de zin van het Bor vormt. Aangenomen moet worden dat elke recreatievilla op een afzonderlijk perceel staat. Voor elk van de percelen kan de daarop staande recreatievilla geacht worden noodzakelijk te zijn voor de verwezenlijking van de bestemming "verblijfsrecreatieve doeleinden".

5.4. Nu elk van de recreatievilla's op een afzonderlijk perceel staat, hoeft niet te worden ingegaan op de vraag of deze meerdere hoofdgebouwen op één perceel kunnen vormen. De recreatievilla's kunnen elk worden aangemerkt als enige hoofdgebouw op het eigen perceel.

5.5. De volgende te beantwoorden vraag is of de toevoeging van een onderste bouwlaag een uitbreiding van het hoofdgebouw (de recreatievilla) in de zin van artikel 4, aanhef en onderdeel 1, van bijlage II van het Bor vormt.

Tussen partijen is niet in geschil dat hieronder ook een uitbreiding van een nog niet bestaand gebouw valt. Zoals de Afdeling eerder heeft overwogen (bijv. de uitspraak van 9 mei 2018, [ECLI:NL:RVS:2018:1515](#), onder 2.3), is in bijlage II van het Bor verder niet de beperking opgenomen dat de uitbreiding functioneel of bouwkundig moet zijn te onderscheiden van het hoofdgebouw. Ook volgt daaruit niet dat de uitbreiding aan de rest van het gebouw ondergeschikt moet zijn. Zo kan ook een overschrijding van de maximale inhoud van een hoofdgebouw hieronder vallen.

In dit geval is de toevoeging van een bouwlaag aan zes van de acht recreatievilla's de enige afwijking van de beheersverordening. Deze toevoeging leidt niet tot een overschrijding van de daarin opgenomen toegestane maximale goot- en bouwhoogte. De Afdeling ziet geen reden voor het oordeel dat het college onder deze omstandigheden de onderste bouwlaag niet als een uitbreiding van het hoofdgebouw had mogen aanmerken. Nog daargelaten dat de door [appellante] genoemde uitspraken van de Afdeling van 31 augustus 2022 ([ECLI:NL:RVS:2022:2492](#) en [ECLI:NL:RVS:2022:2493](#)) geen steun bieden voor het oordeel dat een noodzakelijk en onmisbaar gedeelte van een hoofdgebouw geen uitbreiding in de zin van 4, aanhef en onderdeel 1, van bijlage II van het Bor kan zijn, overweegt de Afdeling dat de onderste bouwlaag geen noodzakelijk en onmisbaar gedeelte vormt. De hogere bouwlaag met kap zou in beginsel immers ook kunnen worden gebouwd op een andere bouwkundige constructie die geen extra bouwlaag vormt, zoals een paalconstructie.

5.6. Voor de vraag of de uitbreiding niet hoger is dan 5 m, is alleen de hoogte van die uitbreiding zelf, gemeten volgens artikel 1, tweede lid, van bijlage II van het Bor, van belang. Niet in geschil is dat de onderste bouwlagen op zichzelf beschouwd, op deze wijze gemeten niet hoger zijn dan 5 m.

Verder is niet in geschil dat de oppervlakte van elk van de onderste bouwlagen niet meer dan 150 m² bedraagt.

5.7. De conclusie is dat de rechtbank terecht en op goede gronden heeft overwogen dat het college voor het vergunnen van de recreatievilla's met extra bouwlaag toepassing kon geven aan artikel 2.12, eerste lid, aanhef en onder a, onder 2o, van de Wabo, nu de extra bouwlagen elk een uitbreiding van het hoofdgebouw, en daarmee een bijbehorend bouwwerk als bedoeld in artikel 4, aanhef en onderdeel 1, van bijlage II van het Bor vormen. [...]

Jurisprudentie Wabo-milieu:

- MK ABRS, 17-07-2024, [ECLI:NL:RVS:2024:2916](#);

- Voorzieningenrechter Rechtbank Midden-Nederland, 16-07-2024, [ECLI:NL:RBMNE:2024:4261](#).

[Naar inhoudsopgave](#)

Planschade

JnB 2024, 745

MK ABRS, 17-07-2024, [ECLI:NL:RVS:2024:2904](#)

college van burgemeester en wethouders van Oldebroek.

Wet ruimtelijke ordening (Wro) 6.1

PLANSCHADE. PLANVERGELIJKING. INDIRECTE PLANSCHADE. De deskundige moet bij de meest ongunstige invulling van de planologische mogelijkheden voor iedere relevante schadefactor dezelfde invulling aan het in de vergelijking te betrekken planologische regime geven. Het betoog van het college is gebaseerd op een verkeerde lezing van de rechtspraak van de Afdeling.

[...] 1. Het geschil tussen partijen gaat over de afwijzing van een aanvraag om tegemoetkoming in planschade.

[...] 8. Het college betoogt dat de rechtbank ten onrechte heeft overwogen dat, gelet op de rechtspraak van de Afdeling, de deskundige bij de vraag wat de meest ongunstige invulling van de planologische mogelijkheden is, voor iedere relevante schadefactor dezelfde invulling aan het in de vergelijking te betrekken planologische regime moet geven. Volgens het college volgt dit niet zonder meer uit de rechtspraak van de Afdeling. Uit een uitspraak van 14 maart 2018, [ECLI:NL:RVS:2018:849](#), valt af te leiden dat de deskundige per schadefactor van de voor die schadefactor meest ongunstige invulling van het planologische regime mag uitgaan.

[...] 8.2. Bij zogenoemde indirecte planschade - schade als gevolg van planologische ontwikkelingen op gronden van derden - wordt in de vergelijking uitgegaan van de voor de aanvrager meest ongunstige invulling van de planologische mogelijkheden van de gronden. Dat kan voor de ene schadefactor, bijvoorbeeld de aantasting van privacy, een andere invulling zijn dan voor een andere schadefactor, bijvoorbeeld aantasting van het uitzicht. Vergelijk de uitspraak van de Afdeling van 28 september 2016 ([ECLI:NL:RVS:2016:2582](#)) onder 2.2.

8.3. De deskundige moet voor iedere relevante schadefactor dezelfde invulling aan het in de vergelijking te betrekken planologische regime geven. Indien hij bijvoorbeeld voor het oude planologische regime bij de ene schadefactor van een bouwhoogte van geluidschermen van bijvoorbeeld 15 m uitgaat, mag hij in het oude planologische regime bij een andere schadefactor niet van een andere bouwhoogte van geluidschermen uitgaan, maar moet hij diezelfde bouwhoogte ook voor die andere schadefactor aanhouden. Voor het nieuwe planologische regime mag hij van een andere bouwhoogte uitgaan dan bij het oude planologische regime. Indien hij voor de ene schadefactor van een bouwhoogte van geluidschermen van bijvoorbeeld 6 m uitgaat, mag hij ook hier voor een andere schadefactor niet van een andere bouwhoogte van geluidschermen uitgaan, maar moet hij diezelfde bouwhoogte ook voor die andere schadefactor aanhouden.

Wat in dit voorbeeld, dat is ontleend aan de uitspraak van de Afdeling van 18 oktober 2017 ([ECLI:NL:RVS:2017:2805](#)), in verband met de bouwhoogte van geluidschermen de meest ongunstige invulling van het oude en het nieuwe planologische regime is, is afhankelijk van het relatieve gewicht van de onderscheiden schadefactoren. Indien de aantasting van het uitzicht voor omwonenden belangrijker is dan de toename van de geluidsoverlast, mag de deskundige uitgaan van de maximale bouwhoogte, omdat dat een grotere negatieve invloed op de waarde van de desbetreffende onroerende zaak heeft. Indien de toename van de geluidsoverlast belangrijker is dan de aantasting van het uitzicht, kan de deskundige, in dit voorbeeld, uitgaan van de minimale bouwhoogte.

8.4. Uit het voorgaande volgt dat de rechtbank terecht heeft overwogen dat de deskundige bij de meest ongunstige invulling van de planologische mogelijkheden voor iedere relevante schadefactor dezelfde invulling aan het in de vergelijking te betrekken planologische regime moet geven. Het betoog van het college is gebaseerd op een verkeerde lezing van de rechtspraak van de Afdeling. [...]

[Naar inhoudsopgave](#)

Natuurbescherming

JnB 2024, 746

MK ABRS, 17-07-2024, [ECLI:NL:RVS:2024:2892](#)

college van gedeputeerde staten van de provincie Fryslân, verweerder.

Wet natuurbescherming (Wnb) 3.1, 3.3

NATUURBESCHERMING. SOORTENBESCHERMING. I.c. wordt geoordeeld dat het college de percelen van appellante ten onrechte niet heeft opgenomen binnen de begrenzing van het ganzenfoeragegebied 'Oude Gaasterbrekken en Fluessen'. Het beroep van appellante op het gelijkheidsbeginsel slaagt. In het besluit is verder ten onrechte vermeld dat [appellante] het met deze procedure beoogde doel om ganzenschade op haar percelen vergoed te krijgen, niet kan bereiken. Als het ganzenfoeragegebied 'Oude Gaasterbrekken en Fluessen' bij het besluit van 16 oktober 2018 zodanig was begrensd dat de percelen van appellante in dat foeragegebied waren opgenomen, was de maatschap als gevolg van de autotax in aanmerking gekomen voor een vergoeding van honderd procent voor ganzenschade op haar percelen.

[Naar inhoudsopgave](#)

Ambtenarenrecht

JnB 2024, 747

MK CRvB, 11-07-2024, [ECLI:NL:CRVB:2024:1392](#)

korpschef van politie.

Besluit algemene rechtspositie politie (Barp) 54a, 94 lid 1, aanhef en onder e

Coulanceregeling PTSS Politie

AMBTENARENRECHT. COULANCEREGELING PTSS POLITIE. De korpschef heeft de te late indiening van het verzoek van betrokkene om toepassing van de Coulanceregeling terecht niet verschoonbaar geacht.

5.1. De Coulanceregeling, bekend gemaakt door de Minister van Veiligheid en Justitie bij brief van 26 september 2014, beoogt te voorzien in een redelijke compensatie voor expolitiemedewerkers van wie de aanspraak op smartengeld op grond van artikel 54a van het Barp is verjaard. Om in aanmerking te komen voor deze Coulanceregeling konden (ex)politiemedewerkers zich uiterlijk tot 31 december 2014 melden bij het Meldpunt PTSS Politie, welke termijn informeel is opgerekend tot 1 april 2015.

5.2. Niet in geschil is dat betrokkene zich niet binnen deze termijn heeft gemeld. [...]

5.6. Hoewel [...] blijkt van aan PTSS gerelateerde (vermijdings)klachten, is de Raad van oordeel dat hiermee niet is aangetoond dat betrokkene redelijkerwijs geen kennis had van de Coulanceregeling. In dit kader is van belang dat uit deze medische stukken niet blijkt van vermindering van de politieorganisatie en dat ook uit de overige stukken daarvan niet blijkt. Integendeel, betrokkene heeft in 2006 zelf contact gezocht met de politieorganisatie om voormeld Topzorgprogramma te volgen. Verder heeft betrokkene zijn abonnement op het vakbondsblad van de politie nooit opgezegd en wijst ook zijn deelname aan een zeildag in 2017 met ex-collega's niet op vermindering van de politieorganisatie. Daarmee heeft betrokkene niet voldaan aan de voorwaarden in de brief van 19

november 2014. Betrokkene wordt ook niet gevolgd in zijn standpunt dat de korpschef hem actief had moeten informeren over de Coulancregeling en dit verwijtbaar heeft nagelaten. Het (eenmalige) contact tussen betrokkene en de maatschappelijk werker van de politie in 2006 is hiervoor onvoldoende. Andere (medische) stukken waaruit blijkt dat de korpschef ten tijde van belang bekend was met de ernstige psychische problemen van betrokkene, die geduid zijn als PTSS, ontbreken.

5.7. Alle omstandigheden in samenhang bezien, oordeelt de Raad dat de korpschef de te late indiening van het verzoek van betrokkene om toepassing van de Coulancregeling terecht niet verschoonbaar heeft geacht. [...]

5.8. Uit 5.1 tot en met 5.7 volgt dat het hoger beroep slaagt.

[Naar inhoudsopgave](#)

Bijstand

JnB 2024, 748

MK CRvB, 25-06-2024, [ECLI:NL:CRVB:2024:1330](#)

college van burgemeester en wethouders van Arnhem.

Participatiewet (PW) 58 lid 2 aanhef en onder a

PARTICIPATIEWET. Onjuist is het oordeel van de rechtbank dat alleen bedragen die de bijstandsgerechtigde feitelijk heeft ontvangen, kunnen worden teruggevorderd als kosten van ten onrechte verleende bijstand. Ook op de bijstand ingehouden bedragen kunnen als kosten van ten onrechte verleende bijstand worden teruggevorderd, als nadien de bijstand over de betreffende maand wordt herzien of ingetrokken.

4.1.2. Tussen partijen is niet in geschil dat, achteraf bezien, betrokkene door haar inkomsten in de maand april 2020 over die maand geen recht op bijstand had en aan haar ten onrechte bijstand is verleend.

4.1.3. Onjuist is het oordeel van de rechtbank dat alleen bedragen die de bijstandsgerechtigde feitelijk – op haar of zijn bankrekening – heeft ontvangen, kunnen worden teruggevorderd als kosten van ten onrechte verleende bijstand. Ook op de bijstand ingehouden bedragen kunnen als kosten van ten onrechte verleende bijstand worden teruggevorderd, als nadien de bijstand over de betreffende maand wordt herzien of ingetrokken. Denk bijvoorbeeld aan bedragen die zijn ingehouden voor de verrekening van een schuld aan de bijstandverlenende instantie of voor de aflossing van een schuld aan een derde, al dan niet in het kader van een gelegd beslag. [...]

4.2.2. Wat in 4.1.3 is overwogen betekent in dit geval het volgende. Het college heeft de inkomsten die betrokkene in maart 2020 had ontvangen (€ 731,39) met toepassing van artikel 58, vierde lid, van de PW verrekend met de over de maand april 2020 verleende bijstand. Bij de verlening en uitbetaling van de bijstand over de maand maart 2020 was immers nog geen rekening gehouden met die inkomsten. Door de intrekking van de bijstand over april 2020 nadien is het over die maand verrekende bedrag van € 731,39 gaan behoren tot de kosten van ten onrechte verleende bijstand. Het college was daarom op grond van artikel 58, tweede lid, aanhef en onder a, van de PW bevoegd om die kosten van bijstand van betrokkene terug te vorderen. De Raad heeft deze wijze van terugvorderen eerder beoordeeld en geaccordeerd in zijn uitspraken van 25 maart 2003, [ECLI:NL:CRVB:2003:AF8561](#), en 30 november 2004, [ECLI:NL:CRVB:2004:AR6830](#). De Raad ziet nu geen reden om van deze rechtspraak terug te komen. Het hoger beroep slaagt in zoverre.

[Naar inhoudsopgave](#)

Sociale zekerheid overig

JnB 2024, 749

MK CRvB, 03-07-2024, [ECLI:NL:CRVB:2024:1362](#)

college van burgemeester en wethouders van Heemskerk.

Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo 2015) 2.3.5 lid 3

WMO 2015. ELEKTRISCHE FIETS. ALGEMEEN GEBRUIKELIJKE VOORZIENING.

In geschil is de vraag of aan de voorwaarde is voldaan of een elektrische fiets financieel kan worden gedragen met een inkomen op minimumniveau. Deze voorwaarde dient zo te worden begrepen dat een dienst, hulpmiddel, woningaanpassing of andere maatregel naar algemeen aanvaarde maatschappelijke opvattingen onder de gehele bevolking gangbaar is te achten. Voor een elektrische fiets is dat (nog) niet het geval. Het college heeft de aanvraag van appellante ten onrechte afgewezen op de grond dat een elektrische fiets is aan te merken als een algemeen gebruikelijke voorziening.

Zie voorts de uitspraak van de Raad van 3 juli 2024, [ECLI:NL:CRVB:2024:1364](#).

[Naar inhoudsopgave](#)

Bestuursrecht overig

Belastingdienst-Toeslagen

JnB 2024, 750

MK ABRS, 17-07-2024, [ECLI:NL:RVS:2024:2924](#)

Sociale Verzekeringsbank (Svb).

Algemene wet bestuursrecht (Awb) 1:3

Algemeen Verdrag inzake sociale zekerheid tussen het Koninkrijk der Nederlanden en het Koninkrijk Marokko 26

TOESLAGEN. KINDGEBONDEN BUDGET. BESLUIT. De Svb heeft met de mededeling in de brief van 27 maart 2020, dat appellant minder kindgebonden budget hoeft terug te betalen, niet beoogd een besluit over de terug- of invordering van kindgebonden budget te nemen. De bevoegdheid tot het nemen van zo'n besluit lag en ligt nog steeds alleen bij de Dienst Toeslagen. De brief van 27 maart 2020 is niet gericht op rechtsgevolg en daarmee geen besluit als bedoeld in artikel 1:3, eerste lid, van de Awb. Het is aan de wetgever om, voor zover deze de invordering van kindgebonden budget door de Svb in "buitenlandgevallen" van belang acht, te voorzien in een wettelijk voorschrift die de grondslag voor de uitoefening van deze bevoegdheid door de Svb regelt.

[...] Bij brief van 27 maart 2020 heeft de Svb [appellant] geïnformeerd dat hij minder kindgebonden budget hoeft terug te betalen.

[...] Ambtshalve oordeel

4. De Afdeling ziet zich ambtshalve voor de vraag gesteld of de brief van de Svb van 27 maart 2020 een besluit is in de zin van artikel 1:3, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: de Awb).

5. De Svb heeft met de mededeling in de brief van 27 maart 2020, dat [appellant] minder kindgebonden budget hoeft terug te betalen, niet beoogd een besluit over de terug- of invordering van kindgebonden budget te nemen. De bevoegdheid tot het nemen van zo'n besluit lag en ligt nog steeds alleen bij de Dienst Toeslagen. Met de mededeling in die brief is op basis van het eerdergenoemde convenant feitelijk uitvoering gegeven aan besluitvorming van de Belastingdienst/Toeslagen over de terugvordering van [appellant] van kindgebonden budget over 2015. De verschuldigheid van het bedrag van de terugvordering volgt uit de besluitvorming van die dienst. Gelet op het voorgaande is de brief van de Svb van 27 maart 2020 niet gericht op rechtsgevolg en is deze brief daarmee geen besluit als bedoeld in artikel 1:3, eerste lid, van de Awb, waartegen bezwaar openstaat. Dat onderaan die brief een bezwaarclausule is opgenomen, is niet doorslaggevend voor het antwoord op de vraag of een besluit als bedoeld in die bepaling is genomen. De rechtbank is er ten onrechte van uitgegaan dat de brief van 27 maart 2020 wel een besluit is.

Terugkoppeling aan de wetgever

6. Nu de brief van 27 maart 2020 geen besluit is als bedoeld in artikel 1:3, eerste lid, van de Awb, wordt niet toegekomen aan beantwoording van de vraag of, aangenomen dat in die brief wel een besluit over de invordering van kindgebonden budget is vervat, de Svb bevoegd zou zijn geweest dit besluit te nemen. De Afdeling overweegt daarover ten overvloede het volgende.

7. De Dienst Toeslagen is het bevoegde bestuursorgaan om besluiten over de toekenning, herziening, terugvordering en invordering van kindgebonden budget en het toezicht daarop te

nemen. Voor de kassiersfunctie, die de Svb voor rechthebbenden die in het buitenland wonen vervult, is geen wettelijke grondslag in de Wet op het kindgebonden budget opgenomen. De rol van de Svb is neergelegd in een samenwerkingsconvenant tussen de Svb en de rechtsvoorganger van de Dienst Toeslagen. Met een convenant kan niet worden voorzien in een bevoegdheidsgrondslag voor het nemen van besluiten over de invordering van kindgebonden budget door de Svb. Het is aan de wetgever om, voor zover deze de invordering van kindgebonden budget door de Svb in "buitenlandgevallen" van belang acht, te voorzien in een wettelijk voorschrift die de grondslag voor de uitoefening van deze bevoegdheid door de Svb regelt. Het convenant voorziet evenmin in een mandaatregeling, op grond waarvan de Svb bevoegd is om namens de Dienst Toeslagen besluiten over de invordering van kindgebonden budget in "buitenlandgevallen" te nemen. Het staat de Dienst Toeslagen vrij om met instemming van de Svb hierin alsnog bij mandaatbesluit te voorzien, als hen deze taakverdeling tussen de Svb en de Dienst Toeslagen in "buitenlandgevallen" voor ogen staat. [...]

JnB 2024, 751

MK Rechtbank Rotterdam, 15-07-2024, [ECLI:NL:RBROT:2024:6560](#)

Dienst Toeslagen.

Wet hersteloperatie toeslagen (Wht)

TOESLAGEN. WHT. HERHAALDE BEROEPEN NIET-TIJDIG BESLISSEN. NADERE BESLISTERMIJNEN. Anders dan voorheen acht de rechtbank in geval van een eerste beroep niet-tijdig beslissen over een uitblijvend besluit op bezwaar een nadere beslistermijn van veertig weken na het verweerschrift niet onnodig lang, maar ook niet onrealistisch kort. In geval van een tweede beroep niet-tijdig beslissen over hetzelfde uitblijvende besluit op bezwaar acht de rechtbank in deze gevallen een nadere beslistermijn van twintig weken na de datum waarop een afschrift van de uitspraak aan partijen is verzonden niet onnodig lang, maar ook niet onrealistisch kort. RECHTERLIJKE DWANGSOM. De rechtbank ziet, alles afwegende, aanleiding de hoogte van de dwangsom in alle beroepen niet-tijdig beslissen over besluiten op grond van de Wht te bepalen op € 50,- per dag met een maximum van € 15.000,-. [...]

[...] Inleiding

1.1. Deze zaak gaat over herhaalde beroepen niet-tijdig beslissen in het kader van de Wet hersteloperatie toeslagen (Wht). De rechtbank schetst hierna eerst de context waarin deze beroepen worden beoordeeld.

[...] 1.7. In beroepen niet-tijdig beslissen in het kader van de Wht sluit de rechtbank tot nu toe aan bij de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (de Afdeling) van 23 augustus 2023¹² en het landelijk dwangsombeleid van de rechtbanken.¹³ Dat betekent dat de nadere beslistermijn wordt gesteld op twaalf weken na de indiening van het verweerschrift door de Dienst Toeslagen en ten minste zes weken na de uitspraak. De hoogte van de dwangsom is € 100,- per dag met een maximum van € 15.000,-. [...]

[...] Oplossing van de structurele problemen en de verhouding tussen de staatsmachten

[...] 2.4. De rechtbank ziet het als een bijzonder onwenselijke situatie dat de Dienst Toeslagen de wettelijke beslistermijnen structureel niet haalt en bovendien rechterlijke uitspraken op grote schaal niet nakomt en dwangsommen verbeurt. Dat ondermijnt de geloofwaardigheid van de rechtsstaat: de mate waarin de bestuursrechter effectief rechtsbescherming kan bieden, hangt immers mede af van de naleving van rechterlijke uitspraken door de overheid. Het is wrang dat dit speelt bij een hersteloperatie die juist is gericht op het herstel van het vertrouwen in de overheid. Ouders weten

niet waarop zij kunnen rekenen, nu de beslistermijnen in de praktijk – ondanks de genomen versnellingsmaatregelen – niet haalbaar zijn, en deze onzekerheid wordt versterkt doordat de behandelvolgorde van aanvragen sterk beïnvloed kan worden door het al dan niet instellen van een beroep niet-tijdig beslissen. Degenen die zo'n beroep instellen gaan vóór op personen die al (veel) eerder een aanvraag hebben ingediend. Deze dynamiek leidt ertoe dat het recht van de één om binnen redelijke termijn een beslissing te krijgen, direct ten koste gaat van het recht van de ander om binnen redelijke termijn een beslissing te krijgen.²⁰ Daar komt bij dat de verbeurde dwangsommen tot hoge bedragen kunnen oplopen en worden betaald met publieke middelen. Als dat disproportionele vormen aanneemt, is dat evenmin bevorderlijk voor het vertrouwen van de samenleving in de overheid.

2.5. De rechtbank onderschrijft het oordeel van de Afdeling dat het niet de taak van de bestuursrechter is een structurele, collectieve oplossing te bieden voor deze problemen. Maar de rechtbank heeft wel een taak bij de juridische uitleg en toepassing van de wettelijke voorschriften over de nadere beslistermijn en de hoogte van de dwangsom, in het licht van alle relevante omstandigheden. Daarover wordt het volgende overwogen.

Nadere beslistermijn

[...] 3.2. Gelet op de zeer grote omvang van de hersteloperatie is sprake van een bijzonder geval en is er reden om af te wijken van het wettelijke uitgangspunt van een nadere beslistermijn van twee weken. In de uitspraak van 23 augustus 2023 heeft de Afdeling geoordeeld dat in Wht-zaken een nadere beslistermijn van twaalf weken na het verweerschrift en ten minste zes weken na de uitspraak niet onnodig lang en ook niet onrealistisch kort is, dan wel zou moeten zijn.

[...] 3.6. Gelet op deze ingrijpend gewijzigde omstandigheden voldoet een nadere beslistermijn van twaalf weken na het verweerschrift naar het oordeel van de rechtbank niet langer aan het criterium 'niet onnodig lang, maar ook niet onrealistisch kort'. Dit geldt alleen voor beroepen niet-tijdig beslissen gericht tegen het uitblijven van een beslissing op bezwaar.

[...] 3.8. De rechtbank komt gelet op het voorgaande tot de volgende nadere beslistermijnen.

3.8.1. In geval van een eerste beroep niet-tijdig beslissen over een uitblijvend besluit op bezwaar acht de rechtbank een nadere beslistermijn van veertig weken na het verweerschrift niet onnodig lang, maar ook niet onrealistisch kort. De rechtbank sluit aan bij het tijdstip van de indiening van het verweerschrift, omdat de Dienst Toeslagen ook de tijd tussen de indiening van het verweerschrift en de uitspraak van de rechtbank kan benutten voor het besluitvormingsproces.

3.8.2. In geval van een tweede beroep niet-tijdig beslissen over hetzelfde uitblijvende besluit op bezwaar houdt de rechtbank bij het bepalen van de nadere beslistermijn rekening met de periode die reeds is verstreken sinds het eerste beroep niet-tijdig beslissen. Dit is evenwel geen rekenkundige exercitie, omdat de rechtbank een nadere beslistermijn moet bepalen op grond van de huidige, hiervoor onder 3.5 genoemde, omstandigheden. Alles afwegende acht de rechtbank in deze gevallen een nadere beslistermijn van twintig weken na de datum waarop een afschrift van de uitspraak aan partijen is verzonden niet onnodig lang, maar ook niet onrealistisch kort.

3.9. De rechtbank benadrukt dat zij met het oordeel over de nadere beslistermijn in het kader van beroepen niet-tijdig beslissen niet vooruitloopt op een oordeel over een verzoek tot schadevergoeding wegens schending van de redelijke termijn als bedoeld in artikel 6 van het EVRM en/of artikel 17, eerste lid, van de Grondwet. Het is aan de bestuursrechter in een eventuele beroepsprocedure om, naar aanleiding van een daartoe strekkend verzoek, te oordelen over de duur van de redelijke termijn en te bepalen hoe lang de bezwaarfase redelijkerwijs had mogen duren. Het oordeel dat de redelijke termijn is overschreden leidt, naar de huidige stand van de jurisprudentie, in

beginsel tot de verschuldigdheid van een immateriële schadevergoeding ter hoogte van een forfaitair bedrag van € 500,- per half jaar waarmee de redelijke termijn is overschreden.

Rechterlijke dwangsom

[...] 4.5. De rechtbank rekent het wel tot haar taak om bij het bepalen van de hoogte van de dwangsom rekening te houden met alle relevante omstandigheden. Hiervoor onder 1.8 heeft de rechtbank geïllustreerd dat de Dienst Toeslagen ten aanzien van dezelfde aanvrager meerdere dwangsommen kan verbeuren. Hoewel het zeer onwenselijk is dat aanvragers lang moeten wachten op beslissingen, acht de rechtbank het disproportioneel dat de Dienst Toeslagen meermaals € 15.000,- aan dwangsommen ten aanzien van dezelfde aanvrager kan verbeuren. Dit is in de gegeven omstandigheden niet meer in overeenstemming met het hiervoor geschetste karakter van de dwangsom. De rechtbank ziet, alles afwegende, aanleiding de hoogte van de dwangsom in alle beroepen niet-tijdig beslissen over besluiten op grond van de Wht te bepalen op € 50,- per dag met een maximum van € 15.000,-. Dat van een dwangsom van € 50,- onvoldoende prikkelwerking uitgaat, acht de rechtbank niet aannemelijk, gelet op de grote inspanningen die de Dienst Toeslagen verricht om de processen te versnellen en de hersteloperatie spoedig af te ronden. Het bepalen van de dwangsom op € 50,- per dag heeft ook tot gevolg dat het maximum niet al na 150 dagen maar pas na 300 dagen wordt bereikt, waarmee de noodzaak tot het instellen van een herhaald beroep niet-tijdig beslissen over hetzelfde uitblijvende besluit wordt verminderd. [...]

[Naar inhoudsopgave](#)

Huisvesting

JnB 2024, 752

MK ABRS, 17-07-2024, [ECLI:NL:RVS:2024:2894](#)

college van burgemeester en wethouders van Den Haag (het college).

Huisvestingsverordening Den Haag 2019 (Huisvestingsverordening) 4:6, 4:7

Beleidsregel urgentieverklaringen Den Haag 2019 (beleidsregel) 1.2.1

HUISVESTING. URGENTIEVERKLARING. ZOEKPROFIEL. HARDHEIDSCLAUSULE. Naar het oordeel van de Afdeling is het college er niet in geslaagd te motiveren waarom het, in het licht van het GGD-advies, bij het vaststellen van het zoekprofiel geen toepassing heeft gegeven aan de hardheidsclausule. Uit het advies kan niet anders worden geconcludeerd dan dat de levensontwrichtende woonsituatie van [appellant] is gerelateerd aan de onmogelijkheid om haar kinderen te ontvangen en bij haar te laten wonen in haar huidige woning, gelet op de gebeurtenissen die in de woning hebben plaatsgevonden. Door de kinderen van [appellant] niet mee te nemen in het zoekprofiel, blijft [appellant] in een situatie verkeren waarin zij niet in staat is om haar kinderen te huisvesten, terwijl dit blijkens het GGD-advies juist de kern is van haar huidige levensontwrichtende woonsituatie. Anders dan rechtbank is de Afdeling van oordeel dat onverkorte toepassing van artikel 1.2.1 daarom in dit geval leidt tot een onbillijkheid van overwegende aard. Gegronnd hoger beroep.

[Naar inhoudsopgave](#)

Kansspelen

JnB 2024, 753

MK ABRs, 17-07-2024, [ECLI:NL:RVS:2024:2914](#)

burgemeester van Duiven.

Wet op de kansspelen (Wok) 30c

Verordening speelautomatenhallen 2017 gemeente Duiven (Verordening) 2

VERORDENING SPEELAUTOMATENHALLEN. EXPLOITATIEVERGUNNING. SCHAARSE VERGUNNING. Verlening exploitatievergunning speelautomatenhal.

De Verordening is niet in strijd met de uitgangspunten van de Wok. Geen schaarse vergunning. Het aantal te verlenen vergunningen is in de Verordening niet gemaximeerd. De raad heeft in de Verordening ook geen impliciet plafond gecreëerd voor de verdeling van exploitatievergunningen voor speelautomatenhallen. Hoewel er een gebiedsbeperking geldt, is geen sprake van de situatie dat 'de som van de omvang van de aanvragen het aantal beschikbare publieke rechten overtreft'. Er zijn geen andere (potentiële) gegadigden aanwezig die een aanvraag om een vergunning voor een speelautomatenhal hebben ingediend. Ook zijn in het aangewezen gebied voldoende reële vestigingsmogelijkheden. Het feit dat voor het kunnen vestigen van een speelautomatenhal een omgevingsvergunning is vereist, creëert niet per definitie schaarste.

[...] 5.1. De Afdeling is van oordeel dat de rechtbank terecht heeft geoordeeld dat de Verordening niet in strijd is met de uitgangspunten van de Wok. Noch uit de tekst van de Wok, noch uit de memorie van toelichting volgt dat het aantal speelautomatenhallen in een verordening zou moeten worden gemaximeerd. Titel VA van de Wok waarin ook artikel 30c is opgenomen, heeft uitsluitend betrekking op speelautomaten. De gemeenteraad moet bij verordening het aantal speelautomaten per speelautomatenhal vaststellen waarvoor een aanwezigheidsvergunning kan worden verleend. De keuze om het aantal speelautomatenhallen al dan niet te reguleren heeft de wetgever aan de gemeenteraad overgelaten. Het betoog slaagt niet.

[...] 8. De Afdeling is van oordeel dat de rechtbank ten onrechte heeft geoordeeld dat de door de burgemeester verleende exploitatievergunning voor een speelautomatenhal een schaarse vergunning is. Hieronder licht zij toe hoe zij tot dit oordeel is gekomen.

8.1. In de conclusie van de staatsraad advocaat-generaal van 25 mei 2016, [ECLI:NL:RVS:2016:1421](#), die heeft geleid tot de uitspraak van de Afdeling van 2 november 2016, [ECLI:NL:RVS:2016:2927](#), staat dat de definitie van schaarse publieke rechten impliceert dat het aantal beschikbare publieke rechten beperkt is en dat voor het aantal te verlenen rechten een maximum of plafond bestaat. Dat plafond kan volgens de staatsraad advocaat-generaal voortvloeiën uit de schaarste aan beschikbare natuurlijke hulpbronnen (fysieke schaarste) of aan bruikbare technische mogelijkheden (technische schaarste), maar kan ook om beleidsmatige redenen worden vastgesteld. Doorgaans zal dit plafond in een getal worden uitgedrukt dat kan zijn neergelegd in een wettelijk voorschrift of op basis van dat wettelijk voorschrift worden vastgesteld. Een plafond kan echter ook zijn 'verstopt' en dus niet expliciet worden genoemd.

8.2. Het aantal te verlenen vergunningen is in de Verordening niet gemaximeerd. Naar het oordeel van de Afdeling heeft de raad in de Verordening ook geen impliciet plafond gecreëerd voor de verdeling van exploitatievergunningen voor speelautomatenhallen. Hiertoe acht de Afdeling allereerst van belang dat, hoewel er een gebiedsbeperking geldt, geen sprake is van de situatie dat 'de som

van de omvang van de aanvragen het aantal beschikbare publieke rechten overtreft'. Er zijn geen andere (potentiële) gegadigden aanwezig die een aanvraag om een vergunning voor een speelautomatenhal hebben ingediend. Ook de Nieuwe Weerdjes en anderen hebben nooit een vergunningaanvraag ingediend. De burgemeester en Casino Duiven en JVH Horeca Services voeren terecht aan dat deze zaak hierin afwijkt van de door de rechtbank in haar uitspraak aangehaalde uitspraak van de Afdeling van 8 april 2020, [ECLI:NL:RVS:2020:1013](#). In die uitspraak was wel sprake van de situatie dat 'de som van de omvang van de aanvragen het aantal beschikbare publieke rechten overtreft', omdat het gebied beperkt was tot een aanlegsteiger die geschikt was voor zeven vaartuigen, terwijl er 19 aanvragen om ligplaatsvergunningen waren ingediend.

Ook acht de Afdeling van belang dat in het aangewezen gebied voldoende reële vestigingsmogelijkheden zijn. In het aangewezen gebied zijn meerdere percelen voor nieuwbouw beschikbaar. Daarnaast hebben meerdere percelen te koop of te huur gestaan en komen geregeld panden/percelen vrij. De Nieuwe Weerdjes en anderen zijn bovendien in het bezit van een perceel in het aangewezen gebied.

De burgemeester, Casino Duiven en JVH Horeca Services hebben bovendien terecht aangevoerd dat het feit dat voor het kunnen vestigen van een speelautomatenhal een omgevingsvergunning is vereist niet per definitie schaarste creëert. De Afdeling heeft onder meer in de uitspraak van 21 juli 2021, [ECLI:NL:RVS:2021:1615](#), onder 8.1, en de uitspraak van 1 november 2023, [ECLI:NL:RVS:2023:4057](#), onder 15.1, overwogen dat planologische beperkingen kenmerkend zijn voor de vaststelling van een bestemmingsplan en dat daarmee geen schaarse rechten worden toebedeeld. In de gemeente Duiven is nergens (niet in de Verordening en ook niet in bestemmingsplannen) een maximum aan het aantal te verlenen omgevingsvergunningen gesteld. Dat bij de beoordeling van een aanvraag vooraf niet zeker is of een omgevingsvergunning wordt verleend, maakt niet dat daarmee schaarste is gegeven. Een dergelijke beoordeling is inherent aan het wettelijk stelsel voor ruimtelijke ordening en heeft niet te maken met de vraag of sprake is van een schaars recht. De Afdeling volgt daarnaast het betoog van de burgemeester, Casino Duiven en JVH Horeca Services dat de rechtbank het raadsvoorstel onjuist heeft uitgelegd door te overwegen dat het niet instellen van een maximum aantal speelautomatenhallen vooral gestoeld is op de wens om ingewikkelde procedures te voorkomen. Dat in het raadsvoorstel onder meer staat dat door het niet instellen van een maximum te verlenen vergunning de nadelen van een schaarse vergunning worden voorkomen, is onvoldoende om aan te nemen dat dit het hoofddoel was. Hiertoe acht de Afdeling van belang dat uit het raadsvoorstel blijkt dat de raad het ondernemerschap juist wil stimuleren en het aantal speelautomatenhallen wordt overgelaten aan de markt. Ook heeft de rechtbank het deel uit het raadsvoorstel dat het de verwachting is "dat het zichzelf snel reguleert en dat het bij 1 of 2 vestigingen zal blijven. Voor meer vestigingen zal er in het beperkte marktgebied oostelijk van Arnhem geen plaats zijn" onjuist uitgelegd.

De burgemeester heeft terecht gesteld dat het raadsvoorstel zich hier uitspreekt over de verwachte vraag naar locaties voor speelautomatenhallen vanuit de markt. De verwachte vraag is beperkt en niet het aanbod. Bij schaarse vergunningen is juist het aanbod beperkt en niet de verwachte vraag. De Afdeling merkt hierbij op dat de omstandigheid dat vanuit economisch oogpunt geen of minder ruimte zou bestaan voor de exploitatie van meerdere speelautomatenhallen losstaat van de vraag of sprake is van een schaars recht. Het is aan de ondernemer om een inschatting te maken of het uit economisch oogpunt aantrekkelijk is om zich in een bepaald gebied te vestigen. Dit betreft namelijk de reguliere marktwerking. De rechtbank heeft daarom ten onrechte dit aspect meegenomen bij haar oordeel dat sprake is van een schaars recht. [...]

[Naar inhoudsopgave](#)

Studiefinanciering

JnB 2024, 754

MK CRvB, 19-06-2024, [ECLI:NL:CRVB:2024:1393](#)

minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

Wet studiefinanciering 2000 (Wsf 2000) 2.3, 11.5

STUDIEFINANCIERING. HARDHEIDSCLAUSULE. WEIGERING VERZOEK TOT VERLENGING DIPLOMA- EN OPNAMETERMIJN. Gelet op (het geheel van) de door betrokkene aangevoerde zeer specifieke individuele omstandigheden, en het relatief zeer beperkte financiële belang van de minister, heeft de minister naar het oordeel van de Raad in redelijkheid niet kunnen weigeren om toepassing te geven aan de hardheidsclausule van artikel 11.5 van de Wsf 2000 door te beslissen dat de diploma- en opnametermijn voor betrokkene eindigt op 31 augustus 2026 en niet op 31 augustus 2024. Daarbij heeft de Raad in aanmerking genomen dat betrokkene, anders dan de minister heeft verondersteld, nog wel tot de doelgroep behoort van het stelsel van reguliere studiefinanciering. De Raad heeft, gelet op het vierde lid van artikel 2.3 van de Wsf 2000, in dit verband opgemerkt dat betrokkene is begonnen met de opleiding [naam opleiding 2] voordat hij de leeftijd van 30 jaren had bereikt. De stelling van de minister dat betrokkene meer had kunnen en moeten doen om een financiële buffer op te bouwen waarmee hij gedurende de laatste twee jaar van zijn opleiding in zijn levensonderhoud en studiekosten had kunnen voorzien is door betrokkene beargumenteerd weersproken. De Raad voorziet zelf in de zaak door te beslissen dat de diploma- en opnametermijn voor betrokkene eindigt op 31 augustus 2026 en niet op 31 augustus 2024.

[Naar inhoudsopgave](#)

Wet open overheid / Wet openbaarheid van bestuur

JnB 2024, 755

MK ABRS, 17-07-2024, [ECLI:NL:RVS:2024:2915](#)

college van burgemeester en wethouders van Alphen aan den Rijn, verweerder.

Wet open overheid (Woo) 2.5, 5.1 lid 2 aanhef en onder e, 5.2 lid 1

WOO. ZOEKSLAG. PERSOONLIJKE LEVENSSFEER. INTERN BERAAD. PERSOONLIJKE BELEIDSOPVATTINGEN. Herstelbesluit ter uitvoering van tussenuitspraak. Appellant heeft niet aannemelijk gemaakt dat er toch meer documenten onder het college berusten. Als er een belangenafweging moet worden gemaakt, weegt het uitgangspunt van de Woo – openbaarheid is regel – zwaar. Het besluit moet worden vernietigd voor zover het college de namen van de geadresseerden in genoemde e-mailberichten niet openbaar heeft gemaakt en de weigering om de bedragen in genoemde documenten openbaar te maken niet heeft gemotiveerd.

[...] Bij tussenuitspraak van 17 februari 2023 heeft de Afdeling het college opgedragen om duidelijk te maken óf en op welke wijze in de e-mailboxen van collegeleden is gezocht en als dat niet gebeurd is, dat alsnog te doen door middel van een gericht onderzoek door iemand die toegang tot de e-mailboxen heeft, met vastlegging van de wijze waarop dat is gebeurd. De Afdeling heeft iedere verdere beslissing aangehouden.

Bij besluit van 15 augustus 2023 heeft college te kennen gegeven dat een nadere zoekslag een aantal e-mailberichten heeft opgeleverd. Die e-mailberichten heeft het college gedeeltelijk openbaar gemaakt.

[...] Beoordeling van het herstelbesluit

Zijn er meer documenten?

[...] 8.2. Naar het oordeel van de Afdeling heeft [appellant] niet aannemelijk gemaakt dat er toch meer documenten onder het college berusten. Daarvoor is het volgende van belang.

8.3. Voor zover [appellant] betoogt dat het college heeft nagelaten om te inventariseren of collegeleden ook aparte bestandenmappen hebben met documenten over aangelegenheden die onder het verzoek vallen, is van belang dat dit niet onder de reikwijdte van de opdracht van de Afdeling valt. In de tussenuitspraak heeft de Afdeling het college immers alleen opgedragen om in de e-mailboxen van de collegeleden te zoeken. Dat is gebeurd. Het college heeft - zoals weergegeven onder 5 - ook voldoende toegelicht wie heeft gezocht en waar en hoe naar documenten is gezocht. Anders dan [appellant] betoogt, heeft het college zich daarbij mogen beperken tot het zoeken in de e-mailboxen van de collegeleden waarvan bekend was dat die betrokken waren bij het project waar het verzoek van [appellant] over gaat. Daarmee heeft het college op dat punt voldaan aan de opdracht van de Afdeling. [appellant] heeft weliswaar namen van andere wethouders genoemd, maar hij heeft niet aannemelijk gemaakt dat die wethouders ook bij het project betrokken waren en over onder het verzoek vallende documenten zouden kunnen beschikken. Verder heeft [appellant] niet aannemelijk gemaakt dat het resultaat van de zoekslag is beperkt door het gebruik van zoektermen bestaande uit meerdere woorden. 'MFA Zwammerdam' is de naam van het project waar het verzoek over gaat. Binnen de gemeente Alphen aan den Rijn zijn er meer MFA's, zodat het college bij het zoeken naar onder het verzoek vallende documenten logischerwijs de zoektermen 'MFA' en 'Zwammerdam' heeft gecombineerd. Gelet op de verschillende zoektermen die daarnaast zijn gebruikt is niet aannemelijk dat hierdoor relevante documenten buiten beeld zijn gebleven. Het betoog slaagt niet.

Toepassing van de weigeringsgronden uit de Woo

[...] 9.1. Op grond van artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder e, van de Woo, blijft het openbaar maken van informatie achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer. Onder de voorganger van de Woo, de Wet openbaarheid van bestuur (hierna: de Wob), gold dat als er een belangenafweging moet worden gemaakt, het uitgangspunt van de Wob - openbaarheid is regel - zwaar weegt. De op 1 mei 2022 in werking getreden Woo gaat daar ook van uit (zie de uitspraak van de Afdeling van 12 juli 2023, [ECLI:NL:RVS:2023:2679](#), r.o. 5). Dat volgt ook uit artikel 2.5 van de Woo, waarin staat dat bij de toepassing van die wet wordt uitgegaan van het algemeen belang van openbaarheid van publieke informatie voor de democratische samenleving. Het college heeft deze weigeringsgrond juist toegepast door de namen van medewerkers van de gemeente weg te lakken en de namen van wethouders en de burgemeester openbaar te maken. Het belang van eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer verzet zich tegen openbaarmaking van namen van medewerkers die niet wegens hun functie in de openbaarheid treden, tenzij de indiener van het desbetreffende verzoek aannemelijk heeft gemaakt dat het belang van de openbaarheid in een concreet geval zwaarder weegt. Vergelijk de uitspraak van de Afdeling van 31 januari 2018, [ECLI:NL:RVS:2018:321](#), onder 3.2. [appellant] heeft niet aannemelijk gemaakt dat het belang van de openbaarheid van de namen in dit concrete geval zwaarder weegt. Uitzondering op het voorgaande zijn de geadresseerden in een viertal e-mailberichten. Twee keer gaat het om de naam van een wethouder en twee keer om de griffie als geadresseerde. Die gegevens zijn elders bovendien wel openbaar zijn gemaakt. [...]

9.2. Op grond van artikel 5.2, eerste lid, van de Woo verstrekt het college, in geval van een verzoek om informatie uit documenten, opgesteld ten behoeve van intern beraad, geen informatie over daarin opgenomen persoonlijke beleidsopvattingen. Onder persoonlijke beleidsopvattingen worden verstaan ambtelijke adviezen, visies, standpunten en overwegingen ten behoeve van intern beraad, niet zijnde feiten, prognoses, beleidsalternatieven, de gevolgen van een bepaald beleidsalternatief of andere onderdelen met een overwegend objectief karakter. Na kennisname van de gelakte passages in het document uit bijlage 12 heeft de Afdeling vastgesteld dat het gaat om documenten opgesteld ten behoeve van intern beraad waarin persoonlijke beleidsopvattingen zijn opgenomen. Het gaat niet om feiten, prognoses, beleidsalternatieven, de gevolgen van een bepaald beleidsalternatief of andere onderdelen met een overwegend objectief karakter. Anders dan [appellant] stelt, gaat het om documenten die verstuurd zijn binnen de gemeente, zodat deze een intern karakter hebben.

[...] 9.4. Ten slotte heeft het college in de volgende documenten meerdere bedragen niet openbaar gemaakt: [...]

Het college heeft aan het weglakken van de bedragen in deze documenten geen weigeringsgrond uit de Woo ten grondslag gelegd en daar ook geen motivering voor gegeven. In de zienswijze van het college staat alleen: "Het college onderkent dat zij het onleesbaar maken van de bedragen niet nader heeft onderbouwd." Een nadere toelichting ontbreekt. [appellant] betoogt terecht dat de weigering om deze bedragen openbaar te maken niet is gemotiveerd.

Het betoog slaagt in zoverre. [...]

JnB 2024, 756

ABRS, 05-07-2024, [ECLI:NL:RVS:2024:2773](#)

college van burgemeester en wethouders van Den Haag, appellant.

Algemene wet bestuursrecht (Awb) 8:29

Wet open overheid (Woo) 5.2

WOO. INTERN BERAAD. PERSOONLIJKE BELEIDSOPVATTINGEN. ADVIES

ADVOCATENKANTOOR. GEHEIMHOUDING. Het verzoek tot beperkte kennisneming wordt i.c. gerechtvaardigd geacht. Een advies van een advocaat aan het college over juridische aspecten van nieuw te ontwikkelen beleid, zoals hier aan de orde, is naar zijn aard bestemd voor intern beraad. Het advies bevat persoonlijke beleidsopvattingen, waaronder opvattingen, voorstellen, argumenten, aanbevelingen en conclusies, over een bestuurlijke aangelegenheid. Het belang om de persoonlijke beleidsopvattingen in het extern ingewonnen advies niet te delen weegt zwaarder dan het belang dat partijen kennis nemen van het advies.

[...] Het college heeft een gedingstuk overgelegd en met verwijzing naar artikel 8:29 van de Awb medegedeeld dat uitsluitend de Afdeling kennis zal mogen nemen van dit stuk.

Het betreft een door advocatenkantoor Pels Rijcken opgesteld en aan het college uitgebracht advies van 12 mei 2020 (hierna ook: het advies).

[...] 5. Met de verwijzing naar artikel 5.2 van de Woo heeft het college onvoldoende gemotiveerd waarom beperking van de kennisgeving gerechtvaardigd is. Zoals de Afdeling eerder heeft overwogen in haar beslissing van 25 september 2018, [ECLI:NL:RVS:2018:3142](#), spelen de weigeringsgronden uit de Wob (thans: de Woo) weliswaar een rol in die zin, dat indien geen weigeringsgrond aanwezig is evenmin grond bestaat een verzoek om beperking van de kennisneming in te willigen (vergelijk artikel 8:29, tweede lid, van de Awb). Maar dit betekent niet dat de omstandigheid dat aanleiding bestond om een verzoek om openbaarmaking van het stuk voor een ieder af te wijzen, zonder meer meebrengt dat een verzoek om beperking van de kennisneming moet worden gehonoreerd. Er is een afzonderlijke toets vereist, of gewichtige redenen als bedoeld in artikel 8:29, van de Awb aanwezig zijn. Daarbij speelt het belang van procespartijen een rol bij kennisneming van het stuk, mede in het licht van het fair-trial beginsel. Dat is anders dan bij de Woo, waarbij het belang van openbaarmaking wordt verondersteld. Zie ook de overzichtsuitspraak van de Afdeling van 10 juni 2020 onder 8, [ECLI:NL:RVS:2020:1367](#).

6. De Afdeling heeft kennis genomen van het advies. De Afdeling is van oordeel dat een advies van een advocaat aan het college over juridische aspecten van nieuw te ontwikkelen beleid, zoals hier aan de orde, naar zijn aard is bestemd voor intern beraad. Het advies bevat persoonlijke beleidsopvattingen, waaronder opvattingen, voorstellen, argumenten, aanbevelingen en conclusies, over een bestuurlijke aangelegenheid. Dat het college in het Tussentijds Bericht aan de raad in één zin naar een conclusie in het advies heeft verwezen, maakt dat niet anders. Niet kan worden gezegd dat met het opnemen van een enkele conclusie in één zin in het Tussentijds Bericht het vertrouwelijk karakter van het advies als geheel is prijsgegeven. Vergelijk de uitspraak van de Afdeling van 14 mei 2014 onder 3.2, [ECLI:NL:RVS:2014:1708](#). De Afdeling acht verder het overleggen van een geschoonde versie van het advies, zoals [appellant A] en [appellant B] hebben bepleit, niet mogelijk.

7. Naar het oordeel van de Afdeling weegt het belang om de persoonlijke beleidsopvattingen in het extern ingewonnen advies niet te delen zwaarder dan het belang dat partijen kennis nemen van het advies. Daarbij is mede van belang dat partijen door de beperkte kennisneming niet onevenredig in hun verdedigingsbelang worden geschaad. In dat kader neemt de Afdeling in aanmerking dat het college in hoger beroep niet is opgekomen tegen het oordeel van de rechtbank over de Gewijzigde

Beleidsregel, ten behoeve waarvan het advies is opgesteld. Het hoger beroep van [appellant A] en [appellant B] is evenmin tegen dit oordeel van de rechtbank gericht.

8. De Afdeling acht daarom het verzoek tot beperkte kennisneming gerechtvaardigd. [...]

Zie in dit verband ook de uitspraken van dezelfde datum inzake [ECLI:NL:RVS:2024:2776](#), [ECLI:NL:RVS:2024:2777](#) en [ECLI:NL:RVS:2024:2778](#).

JnB 2024, 757

MK Rechtbank Den Haag, 09-07-2024, [ECLI:NL:RBDHA:2024:10874](#)

Minister van Justitie en Veiligheid, het College van procureurs-generaal, verweerder.

Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (EVRM) 10

Wet open overheid (Woo) 8.8

Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens (Wjsg)

WOO. WJSG. BIJZONDERE OPENBAARHEIDSREGELING. De rechtbank constateert na inzage van de niet openbaar gemaakte documenten dat deze volledig bestaan uit strafvorderlijke gegevens zoals bedoeld in artikel 1, aanhef en onder b, van de Wjsg. Uit artikel 8.8. van de Woo volgt dat de Woo van toepassing is, tenzij een bij bijzondere wet vastgelegd apart regiem uit de bijlage van toepassing is. Een aantal titels uit de Wjsg zijn in de bijlage bij de Woo opgenomen als een bijzondere regeling. Daarmee is geregeld dat de Woo niet van toepassing is als een bepaling uit die genoemde titels van de Wjsg geldt. Er is geen reden om aan te nemen dat de wetgever met deze wettekst iets anders heeft beoogd. Geen sprake van strijd met artikel 10 EVRM. Verwijzing naar ABRs 25-10-2017, [ECLI:NL:RVS:2017:2883](#).

JnB 2024, 758

Rechtbank Den Haag, 01-07-2024, [ECLI:NL:RBDHA:2024:10051](#)

college van burgemeester en wethouders van Noordwijk, verweerder.

Algemene wet bestuursrecht (Awb) 6:22

Wet open overheid (Woo) 4.1

WOO. ZOEKSLAG. Eiseres heeft niet aannemelijk gemaakt dat meer documenten onder verweerder berusten dan hij naar aanleiding van het verzoek heeft gevonden. Niet wordt ingezien dat verweerder ook een overzicht zou moeten maken van aangetroffen documenten die wel en niet onder de reikwijdte van het verzoek vallen. Wel slaagt het betoog dat het bestreden besluit onvoldoende inzichtelijk maakt hoe verweerder de zoekslag heeft verricht. Pas in beroep heeft verweerder hierover een toereikende motivering gegeven. Het motiveringsgebrek wordt gepasseerd met toepassing van artikel 6:22 Awb.

[...] 2. Eiseres heeft verzocht om openbaarmaking van informatie over het instellen van de Bedrijveninvesteringszone Noordwijkerhout Centrum (hierna: BIZ). Naar aanleiding van het verzoek heeft verweerder informatie openbaar gemaakt. Partijen verschillen van mening over de vraag of de gemaakte zoekslag voldoende is geweest.

[...] 5. Het betoog van eiseres dat de naar aanleiding van haar openbaarmakingsverzoek gemaakte zoekslag onvoldoende is geweest en dat het aannemelijk is dat meer documenten onder verweerder berusten dan dat openbaar zijn gemaakt, slaagt niet. Hierna licht de rechtbank hoe zij tot dit oordeel komt en welke gevolgen dat heeft.

[...] 5.2. In het bestreden besluit heeft verweerder een toelichting gegeven op de aanvullende zoekslag die in de bezwaarfase is gemaakt. In het verweerschrift en op zitting heeft verweerder de

volledige zoekslag gedetailleerd toegelicht. Samengevat heeft verweerder toegelicht dat is gezocht bij de afdelingen economie, belastingen en juridische zaken. Ook is gezocht in communicatie tussen collegeleden. Er is niet alleen gezocht in digitale bronnen (e-mails, sms-berichten, Whatsappberichten, Teamsberichten, iBabs en het Zaaksysteem), maar ook in het papieren archief en in aantekeningen van medewerkers. Op zitting heeft verweerder desgevraagd toegelicht dat het openbaarmakingsverzoek met de betrokken afdelingen is gedeeld en dat op basis daarvan is gezocht naar documenten. Verweerder heeft in de aanvullende zoekslag specifiek aandacht besteed aan de door eiseres bedoelde periode tussen februari 2020 en najaar 2022. Dat over die periode geen documenten zijn aangetroffen is volgens verweerder te verklaren door de eerste coronagolf en de daarmee samenhangende lockdowns. In die tijd was er bij ondernemers geen interesse in een BIZ. In actielijsten die werden opgesteld naar aanleiding van het contact tussen de gemeente en de NOV in deze periode is niets gevonden over het instellen van een BIZ.

5.3. Gelet op de door verweerder gegeven toelichting komt de stelling van verweerder dat niet meer documenten over het instellen van de BIZ onder hem berusten dan de openbaargemaakte documenten de rechtbank niet ongeloofwaardig voor. Eiseres heeft niet aannemelijk gemaakt dat meer documenten onder verweerder berusten dan hij naar aanleiding van het verzoek heeft gevonden.

5.4. De rechtbank ziet niet in dat verweerder – zoals eiseres onder verwijzing naar een uitspraak van de rechtbank Amsterdam² betoogt – ook een overzicht zou moeten maken van aangetroffen documenten die wel en niet onder de reikwijdte van het verzoek vallen. Wel slaagt het betoog van eiseres dat het bestreden besluit onvoldoende inzichtelijk maakt hoe verweerder de zoekslag heeft verricht. Pas in beroep heeft verweerder hierover een toereikende motivering gegeven. Eiseres heeft van deze motivering kennis kunnen nemen en heeft deze kunnen betwisten. Omdat het naar het oordeel van de rechtbank aannemelijk is dat eiseres hierdoor niet in haar belangen is geschaad, kan dit motiveringsgebrek worden gepasseerd met toepassing van artikel 6:22 van de Algemene wet bestuursrecht. [...]

JnB 2024, 759

MK Rechtbank Amsterdam, 24-05-2024, [ECLI:NL:RBAMS:2024:3112](#)

De korpschef van politie.

Wet open overheid (Woo) 5.5

Wet politiegegevens (Wpg) 25 lid 1

Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) 15

WOO. VANGNETBEPALING. AVG. WPG. De rechtbank ziet zich i.c. gesteld voor de vraag hoe ver het recht op informatie uit artikel 5.5 van de Woo als vangnetbepaling strekt, in verhouding tot het recht op inzage van de Wpg en AVG. De rechtbank komt gelet op de weergegeven wetsgeschiedenis tot de conclusie dat eiser met zijn verzoek op grond van artikel 5.5 van de Woo niet de informatie kan verkrijgen waar hij om heeft gevraagd. De Wpg regelt in artikelen 3, derde lid, 7 en 25 immers zowel de openbaarmaking als de individuele verstrekking en is daarmee uitputtend. De AVG regelt naast de inzage in persoonsgegevens ook de individuele verstrekking van afschriften. Met betrekking tot de verstrekking van afschriften van documenten waarin persoonsgegevens voorkomen heeft het Hof van Justitie van de EU in haar rechtspraak al geoordeeld dat een bestuursorgaan enkel gehouden is afschriften te verstrekken van die documenten, wanneer die onontbeerlijk zijn om de door de AVG verleende rechten daadwerkelijk uit te oefenen. De rechtbank is daarom van oordeel dat

met de Wpg en AVG de individuele informatieverstrekking uitputtend geregeld is en artikel 5.5 van de Woo geen toepassing vindt.

Zie in dit verband ook de uitspraak van dezelfde datum inzake [ECLI:NL:RBAMS:2024:3110](#).

[Naar inhoudsopgave](#)

Vreemdelingenrecht

Asiel

JnB 2024, 760

MK ABRS, 17-07-2024, [ECLI:NL:RVS:2024:2927](#)

minister van Asiel en Migratie.

Richtlijn 2011/95/EU 15 c

ASIEL. Uit het arrest X en Y volgt, dat als er in de regio waar een vreemdeling vandaan komt een gewapend conflict met willekeurig geweld is, de minister en rechter ook de persoonlijke omstandigheden en individuele situatie van een vreemdeling moeten betrekken bij de toepassing van artikel 15, onderdeel c, van de Kwalificatierichtlijn. Uit het arrest volgt niet dat dat willekeurige geweld ook een bepaalde omvang of intensiteit moet hebben of dat er een andere drempel bestaat die moet worden bereikt voordat aan de toepassing van artikel 15, onderdeel c, wordt toegekomen.

De veiligheidssituatie in Libië, en in Tripoli in het bijzonder, leidt ertoe dat de minister de individuele situatie van de vreemdelingen had moeten betrekken bij zijn oordeel of zij asiel moeten krijgen. Er is in Libië namelijk sprake van willekeurig geweld door een gewapend conflict, maar niet in zulke mate dat iedereen gevaar loopt alleen al door daar te zijn.

Opmerking voorafgaand aan de bespreking van de grieven

4. In het arrest van het Hof [van 9 november 2023, X en Y, [ECLI:EU:C:2023:843](#)] ziet de Afdeling aanleiding om terug te komen van haar eerdere rechtspraak over artikel 15, onderdeel c. Uit het arrest volgt dat artikel 15, onderdeel c, allereerst ziet op de situatie waarin de mate van willekeurig geweld, in het kader van een gewapend conflict, zo hoog is dat eenieder alleen al door zijn aanwezigheid in dat land of gebied een reëel risico loopt op ernstige schade. Het Hof legt verder uit dat artikel 15, onderdeel c, ook betrekking kan hebben op een 'minder uitzonderlijke situatie'. Dan moet niet alleen gekeken worden naar de veiligheidssituatie in het land van herkomst, maar ook de individuele situatie en de persoonlijke omstandigheden van een vreemdeling moeten dan bij de beoordeling worden betrokken. Hoe meer een vreemdeling aannemelijk kan maken dat zijn individuele omstandigheden voor een verhoogd risico zorgen, hoe minder willekeurig geweld er is vereist om in aanmerking te komen voor subsidiaire bescherming.

4.1. Uit het arrest volgt dan ook ondubbelzinnig dat wanneer in een land of gebied sprake is van willekeurig geweld in het kader van een gewapend conflict, en dat willekeurige geweld niet dermate hoog is dat eenieder alleen al door zijn aanwezigheid een risico loopt, de individuele situatie en persoonlijke omstandigheden van een vreemdeling bij de toepassing van artikel 15, onderdeel c, moeten worden betrokken. Op dit punt komt de Afdeling terug van haar eerdere rechtspraak, zoals uiteengezet in de uitspraak van 25 mei 2009, [ECLI:NL:RVS:2009:BI4791](#), onder 2.3.8 tot en met

2.3.10. Daarin heeft de Afdeling overwogen dat uit het arrest van het Hof van 17 februari 2009, Elgafaji, [ECLI:EU:C:2009:94](#), volgt dat artikel 15, onderdeel c, alleen van toepassing is als de mate van willekeurig geweld in het kader van een gewapend conflict zo hoog is dat eenieder door aanwezigheid in dat land of gebied een reëel risico loopt op ernstige schade en dat in de situatie dat een vreemdeling aannemelijk heeft gemaakt dat hij specifiek wordt bedreigd om redenen die te maken hebben met zijn persoonlijke omstandigheden, hij bescherming kan ontlenen aan de onderdelen a of b van artikel 15 van de Kri. Het asielrelaas van een vreemdeling werd ook volgens eerdere rechtspraak onderzocht, beoordeeld en getoetst tegen de achtergrond van de veiligheidssituatie in een bepaald land of in een bepaald gebied. Vergelijk bijvoorbeeld de uitspraak van 18 december 2019, [ECLI:NL:RVS:2019:4200](#), waarin de Afdeling heeft overwogen dat bij de beantwoording van de vraag of er in een bepaald land een '15c-situatie' speelt, geen rol toekomt aan individuele omstandigheden, maar dat het asielrelaas van een vreemdeling altijd behoort te worden onderzocht, beoordeeld en getoetst tegen de achtergrond van de veiligheidssituatie in een bepaald land of in een bepaald gebied. Uit het arrest volgt dat dit ook bij de toepassing van artikel 15, onderdeel c, moet gebeuren. [...]

Bestaat er een drempel voor de toepassing van artikel 15, onderdeel c, van de Kri? [...]

5.3. De Afdeling leest het arrest van het Hof zo dat de minister bij de toepassing van artikel 15, onderdeel c, zowel de individuele omstandigheden van een vreemdeling als de veiligheidssituatie in het land van herkomst moet betrekken. Alleen in de meest uitzonderlijke situatie, waarin de mate van willekeurig geweld zo hoog is dat een vreemdeling door zijn enkele aanwezigheid al een risico loopt, wordt niet toegekomen aan het betrekken van individuele omstandigheden. De vreemdelingen betogen terecht dat de vereisten om aan het betrekken van die individuele omstandigheden toe te komen slechts zijn dat er a) willekeurig geweld is en b) dat dit geweld plaatsvindt binnen een internationaal of binnenlands gewapend conflict. Het arrest en de tekst van artikel 15, onderdeel c, bieden geen aanknopingspunten voor het standpunt dat het willekeurige geweld een bepaalde of hoge mate moet hebben. Uit het arrest volgt juist dat de individuele omstandigheden in minder uitzonderlijke situaties meer gewicht moeten hebben om te komen tot een reëel risico op ernstige schade. Dat betekent dat de gradaties in de veiligheidssituatie die op p. 10 van de brief van 5 maart 2024 aan de Tweede Kamer uiteen zijn gezet, niet houdbaar zijn. [...]

Het betrekken van de individuele situatie en de persoonlijke omstandigheden [...]

6.2. Uit het arrest van het Hof volgt dat bij de beoordeling onder artikel 15 van de Kri twee fases moeten worden onderscheiden. De minister moet in de eerste fase alle relevante feitelijke omstandigheden van het geval verzamelen en onderzoeken en daarna in de tweede fase vaststellen bij welk soort in artikel 15 omschreven ernstige schade deze omstandigheden eventueel passen. Er moet dus eerst gekeken worden naar alle relevante elementen die betrekking hebben op de individuele situatie en de algemene situatie in het land van herkomst, voordat wordt vastgesteld of het risico onder onderdeel a, b of c van artikel 15 valt. [...]

Samenvatting

9. De Afdeling concludeert dat uit het arrest van het Hof volgt dat, als er in de regio waar een vreemdeling vandaan komt een gewapend conflict met willekeurig geweld is, de minister en rechter ook de persoonlijke omstandigheden en individuele situatie van een vreemdeling moeten betrekken bij de toepassing van artikel 15, onderdeel c. Uit het arrest volgt niet dat dat willekeurige geweld ook een bepaalde omvang of intensiteit moet hebben of dat er een andere drempel bestaat die moet worden bereikt voordat aan de toepassing van artikel 15, onderdeel c, wordt toegekomen. In deze zaak oordeelt de Afdeling dat er in Tripoli gewapende conflicten zijn, waarbij ook willekeurig geweld

voorkomt, maar niet zodanig dat eenieder door zijn enkele aanwezigheid al een reëel risico op ernstige schade loopt. Daarom had de minister de individuele omstandigheden van de vreemdelingen gemotiveerd bij de besluitvorming moeten betrekken. De Afdeling komt tot de conclusie dat de vreemdelingen onvoldoende aannemelijk hebben gemaakt dat zij met hun zes minderjarige kinderen of door psychische klachten een verhoogd risico lopen op ernstige schade in Tripoli. De Afdeling stelt vast dat de minister de beschieting van de echtgenoot terecht ongelooftwaardig heeft gevonden, maar dat blootstelling aan ernstige schade in het verleden in beginsel wel een individuele omstandigheid is die moet worden betrokken bij de toepassing van artikel 15. Tot slot oordeelt de Afdeling dat de rechtbank terecht heeft overwogen dat het niet nodig was om de vreemdelingen na het verschijnen van het arrest opnieuw te horen.

Conclusie

10. De rechtbank heeft terecht overwogen dat de minister in de besluiten niet deugdelijk heeft gemotiveerd waarom de vreemdelingen niet aannemelijk hebben gemaakt dat hun individuele omstandigheden, in onderlinge samenhang bezien, in het licht van de veiligheidssituatie in Libië, zorgen voor een reëel risico op ernstige schade in de zin van artikel 15, onderdeel c. Naar het oordeel van de Afdeling heeft de minister gedurende de procedure alsnog voldoende gemotiveerd waarom de omstandigheden van de vreemdelingen, in het licht van de veiligheidssituatie in Libië en in het bijzonder Tripoli, onvoldoende zijn om tot een reëel risico op ernstige schade te komen. Daarbij heeft de minister er ter zitting bij de rechtbank terecht op gewezen dat de vreemdelingen niet aannemelijk hebben gemaakt dat de echtgenoot door zijn beroep als beveiliging van hooggeplaatste politici een verhoogd risico loopt. In het verweerschrift bij de rechtbank heeft de minister gemotiveerd dat er in de regio waar de vreemdelingen vandaan komen geen verhoogd risico bestaat voor minderjarige kinderen.

Bij deze uitspraak heeft de Afdeling een [persbericht](#) uitgebracht.

JnB 2024, 761

Rechtbank Den Haag, zittingsplaats Zwolle, 09-07-2024, [ECLI:NL:RBDHA:2024:10901](#)

staatssecretaris van Justitie en Veiligheid.

Vw 2000 28

ASIEL. Voor het antwoord op de vraag of eiser bij terugkeer naar Irak vanwege godsdienst een gegronde vrees heeft voor vervolging volgens het Vluchtelingenverdrag en de Kwalificatierichtlijn is niet bepalend of, zoals het Nederlandse beoordelingskader eist, sprake is van een ‘oprechte bekering gebaseerd op een diepgewortelde innerlijke overtuiging’. Bepalend is of er objectieve omstandigheden zijn die maken dat eiser, bij terugkeer, te vrezen heeft voor vervolging vanwege de godsdienst die hij aanhangt of waarvan de autoriteiten kunnen menen dat hij die aanhangt.

[Naar inhoudsopgave](#)

Richtlijnen en verordeningen

JnB 2024, 762

Rechtbank Den Haag, zittingsplaats Roermond, 12-07-2024, [ECLI:NL:RBDHA:2024:10838](#)

minister van Asiel en Migratie.

EU Handvest 4

Verordening (EU) nr. 604/2013 3 lid 2

DUBLINVERORDENING. POLEN. Onderzoeksplicht en bewijslast verweerder gelet op het arrest X [\[ECLI:EU:C:2024:195\]](#) om uit eigen beweging na te gaan of uit algemene informatie en uit de verklaringen van eisers indicaties volgen dat eisers na overdracht een reëel risico lopen om te worden onderworpen aan een met artikel 4 Handvest-strijdige situatie die voortvloeit uit systeemfouten in de asielprocedure en/of asielopvang en welke situatie de Jawo-drempel van zwaarwegendheid haalt.

Verweerder kan zijn beslissing om de asielaanvragen niet onverplicht te behandelen, niet onderbouwen door te motiveren dat van het interstatelijk vertrouwensbeginsel mag worden uitgegaan. De rechtbank volgt de uitspraak van de Afdeling [\[ECLI:NL:RVS:2024:1778\]](#) niet omdat de vraag of de overdracht moet worden verboden een juridisch wezenlijk andere beoordeling behelst dan de vraag of sprake is van bijzondere individuele omstandigheden die de overdracht onevenredig hard maken. De rechtbank merkt op dat bovengenoemde uitspraak naar het oordeel van de rechtbank blijkt geeft van een geringere samenwerkingsplicht dan die het Hof in het arrest X duidt.

[Naar inhoudsopgave](#)